

Richtlijn Oncologische Ulcera in de palliatieve fase

Mirjam Kempkes

voorzitter WCS commissie Oncologische ulcera en wonden

Disclosure

(potentiële) belangenverstremgeling	Geen
Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties met bedrijven	Geen
<ul style="list-style-type: none"> •Sponsoring of onderzoeksgeld •Honorarium of andere (financiële) vergoeding •Aandeelhouder • Andere relatie, namelijk	Niet aan de orde

Nieuwe richtlijn

Oncologische ulcera in de palliatieve fase

- Meerjaren plan IKNL en KNMG kwaliteitskader palliatieve zorg Nederland, herziening 28 richtlijnen (EBP),
- Huidige richtlijn oncologische ulcera stamt uit 2010 en is consensus-based,
- Doel: een actuele evidence based richtlijn die in 2024 beschikbaar is.

Het proces (voorbereiding)

Werkgroep samenstelling:

NIV,

NVDV,

NVRO,

V&VN (palliatieve zorg),

WCS Kenniscentrum wondzorg

IKNL

Knelpunten analyse:

- Diagnostiek en classificatie,
- Voorlichting,
- Behandeling van de oorzaak,
- Wondverzorging,
- Ondersteunende en psychosociale zorg,
- Organisatie van zorg.

Waar staan we nu?

- Ontwikkeling concept richtlijn (knelpunten, uitgangsvragen en samenvatting literatuur, overwegingen en aanbevelingen)
- Niet alle onderwerpen worden vandaag besproken
- Doel van deze presentatie: Achterban informeren en hun stem laten horen!!

Ga naar [menti.com](https://www.menti.com) | en gebruik de code **3257 1203**

 Mentimeter

Instructions

Ga naar
www.menti.com

Voer de code in

3257 1203

Of gebruik een QR code

Wat is id

Account

Content

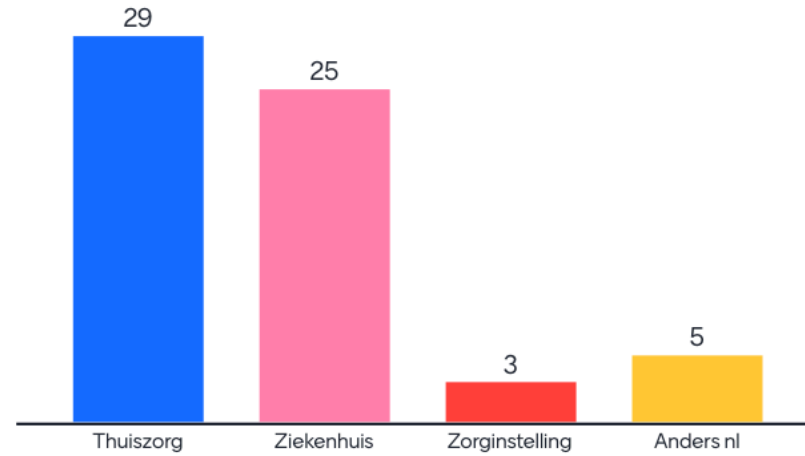

Design

Settings

In welke setting ben jij werkzaam?

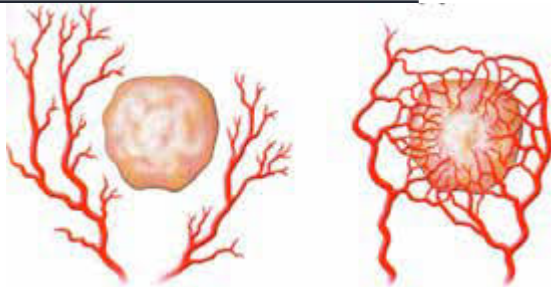
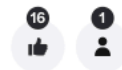
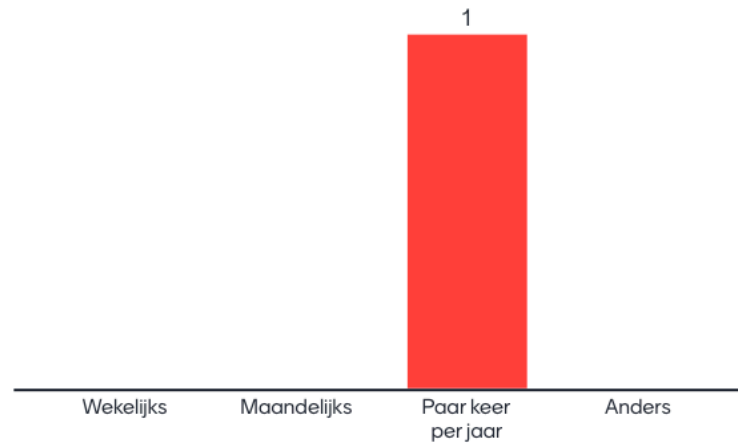

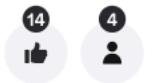
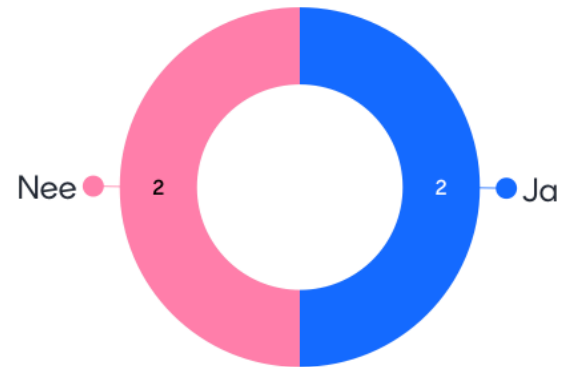
Begripsbepaling

- Onder een oncologisch ulcus wordt verstaan een onderbreking van de huid (epidermis en dermis) of slijmvlies ten gevolge van groei van de primaire tumor of van metastasen. Het onderliggende weefsel is dan ook altijd maligne
- Dus oncologische wond is hier NIET in meegenomen.
- In deze richtlijn wordt het oncologische ulcus besproken. De behandeling van het oncologisch ulcus is in de meeste gevallen palliatief van opzet. Genezing is alleen mogelijk met gerichte in opzet curatieve antitumorbehandeling.

Hoe vaak zie jij een patient met een oncologisch ulcus?

Is de volgende wondgradering/classificatie bekend?

WCS- classificatiemodel VS TIME rapportage

Het WCS-classificatiemodel wordt niet aangeraden bij oncologische ulcera. →
richt je op de klacht, niet op de kleur!

Het TIME model kan wel gebruikt worden om het ulcus te beschrijven:

- Tissue (T) staat voor de aard van het weefsel in de het ulcus (in dit geval doorgroei van de primaire tumor of een metastase in huid of slijmvlies)
- Infection (I) staat voor infectie, gebaseerd op klinische kenmerken. Bij oncologische ulcera kan roodheid en zwelling ook ten gevolge van de tumor zijn
- Moisture (M) staat voor de mate van wondexsudaat
- Edge (E) staat voor de beoordeling van de wondrand en omgeving

WCS- classificatiemodel VS TIME rapportage

- aangevuld met: afmetingen, groeiwijze, diepte, kleur, oedeem, geur, bloedingsneiging en gradering van het ulcus;
- De huidige wondverzorging en het effect ervan.
- Zo nodig wordt een foto gemaakt om te kunnen vergelijken met eerdere foto's.
- Op indicatie kan (opnieuw) beeldvorming worden verricht

Wondreiniging

- Voorkeur (hand)douche met lauwwarm water en een zachte straal. Als (hand)douchen niet mogelijk is, reinig dan het ulcus met behulp van een spuit met kraanwater of natte gazen.
- Reinig aanvullend met een spuit (al dan niet met een katheter) met kraanwater als oppervlakkig spoelen niet volstaat.

Spoelmiddelen

- Overweeg bij kritisch gekoloniseerde, geïnfecteerde oncologische ulcera en geurproblemen het gebruik van wondspoelmiddelen
- azijnzuur 0,5-1%,
- wondspoelmiddel met betaine en polyhexanide (Prontosan)
- wondspoelmiddel met supergeoxideerde wondspoelvloeistof (Advacyn)
- wondspoelmiddel met water, zeezout (3%), NaOCl (0,2%) en actieve zuurstof. (Actimaris)

Laat deze wondspoelmiddelen 10-15 minuten inwerken op het ulcus.

Ga naar menti.com | en gebruik de code **3257 1203**

 Mentimeter

Welke middelen gebruik jij voor wondreiniging bij oncologische ulcera, naast de genoemde middelen in de vorige dia?

Waiting for responses ...

Necrotectomie

- Verricht in principe geen necrotectomie vanwege het bloedingsrisico, *tenzij* dit noodzakelijk wordt geacht om geur te bestrijden en/of voor optimale wondzorg.
- Een eventuele necrotectomie wordt verricht door een gespecialiseerde wondverpleegkundige of medisch specialist en uitgevoerd in een (meestal klinische) setting waarin het mogelijk is om in te grijpen als dit nodig is.

Ben jij het eens met de geadviseerde stelling over necrotectomie?

Ja

Nee

Wondproducten

Stem de productkeuze af op:

- de kenmerken en locatie van het ulcus, de klachten (zoals overmatig wondexsudaat, geur, bloedingsneiging en/of pijn) en het gebruiksgemak;
- wensen en (eerdere) ervaringen van de patiënt en kosten,
- Houd bij de keuze ook rekening met het noodzakelijke aantal verbandwissels en met (mogelijke) overgevoeligheid voor wondproducten of lokaal toegediende medicatie,
- Maak bij een graad 1 (dreigend ulcus) gebruik van een beschermend niet verklevend verbandmateriaal, bij jeuk, of pijn als de patiënt dit wenst. Het niet afdekken behoort ook tot de mogelijkheid.

Wondproducten

- Gebruik als primair verband een niet verklevend, vochtig, wondmilieu ondersteunend verband, verband, schuimverband, siliconen of synthetisch wondcontactmateriaal, eventueel met alginogel of hydrogel,
- Gebruik als secundair verband een nonwoven absorberend kompres, foam- of schuimverband en evt. absorberend verband,
- Doe bij iedere verbandwissel navraag naar de bevindingen van de patiënt en de naasten ten aanzien van het wondproduct,
- Betrek, indien mogelijk, de naasten bij de wondzorg,
- Overweeg het raadplegen van een wonddeskundige voor advies.

Indicatie verbandmateriaal

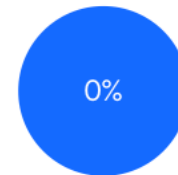
- Veel wondproducten zijn volgens de fabrikant niet geïndiceerd voor oncologische ulcera.
- Ze zouden mogelijk een stimulerende werking op tumorcellen veroorzaken of een bloeding kunnen veroorzaken.
- Deze producten blijken in de praktijk vaak effectief. De werkgroep is van mening dat deze wondproducten op goede indicatie veilig kunnen worden ingezet. Een gespecialiseerde wonddeskundige kan hierbij hulp bieden voor de inschatting op eventuele risico's.

Kunnen producten die niet geïndiceerd zijn, voor oncologische ulcera, veilig ingezet worden?

Ja, in overleg met wonddeskundige.

Nee, anders waren ze wel geïndiceerd.

Benoemde producten

(exclusief de geur neutraliserende-, secundaire en hemostatische verbanden)

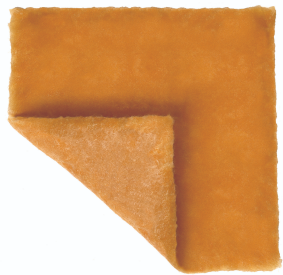
- Alginaatverband
- Geïmpregneerd gaaskompres met polyheanide of polyheamethyleenbiguanide (PHMB) op rol (Kerlix)
- Honingverband
- Hydrofiberverband
- Natriumchloride verband (Mesalt)
- Silicone of synthetische wondcontactmaterialen
- Steriele gaasstrook van acetaatgas met hydrofobe eigenschappen (Sorbact)
- Viscose non-woven gaas
- Zilververband
- Alginogel
- Barrière spray/crème
- Hydrogel
- Povidonjood
- Woundmanager

Welke materialen mis jij in deze lijst? (primaire verbanden)?

86 responses

3 66

Waarom gebruik jij geen natriumhypochlorietsmeersel 0,25% (eusol) op oncologische ulcera?

2 responses

▶ Start Menti

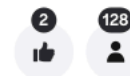
nee

koolstof verbanden

Waarom gebruik jij wel natriumhypochlorietsmeersel 0,25% (eusol) op oncologische ulcera

148 responses

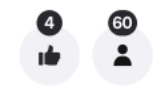

Secundair verband

- Absorberende verbanden
- Foam- of schuimverbanden
- Geurneutraliserende verbanden (koolstof of kaneel)
- Nonwoven absorberende kompres
- Super absorberende verbanden

Welke materialen mis jij in deze lijst? (Exsudaat management)

65 responses

Geur

- De werkgroep adviseert als primair verbandmateriaal het gebruik van alginaat-honing of zilververband, jodium, aginogel, geïmpregneerd gaaskompres met polyhexanide of polyhexamethyleenbiguanide (PHMB) (Kerlix), een steriele gaastrook van acetaatgaas (sorbact) of metronidazol (rozex).
- Als secundair verbandmateriaal kunnen geur neutraliserende verbandmaterialen worden toegepast (koolstof- kaneel).

Welke materialen mis jij in deze lijst? (Geur)

62 responses

Bloeding

Overweeg de volgende interventies bij beperkte bloedingen:

- Compressie met koude kompressen of zakjes met ijsblokjes (niet direct in contact met de huid);
- hemostatische verbandmiddelen zoals alginaatverband of chirurgisch hemostatisch materiaal zoals sponsen met absorberend neutraal reagerend gelatine-kussen of bloedstelpende gazen met geregenereerde, geoxydeerde cellulose;
- gazen gedrenkt in vasoconstrictiva zoals xylometazoline (1mg/ml) of adrenaline (1 op 1000);
- behandeling met tranexaminezuur (lokaal (gazen gedrenkt in infuusvloeistof (100 mg/ml) of systemisch (3dd 1000 mg p.o. of 3dd 500 mg i.v.);
- radiotherapie (eenmalig of korte serie) ter bloedstelping.

Dit is het einde van je presentatie!

Vragen?

- Toch liever even face to face nog wat toelichten?
- Spreek Hilde de Visser of Mirjam Kempkes evt. persoonlijk even aan.